

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai
Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijai
Lietuvos Respublikos Finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijai
Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijai
Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai

2026 m. rugpjūčio 7 d.

INVESTORS' FORUM PASIŪLYMAI XXI VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANUI

Asociacija „Investors' Forum“ vienija didžiausias Lietuvoje veikiančias tarptautines įmones. Mūsų vizija – saugi ir turtinga Lietuva, o misija – geriausia investavimo aplinka Lietuvoje. 2026–2028 m. strategijoje išskiriame tris prioritetus. Strategija: [Investors' Forum 2026–2028](#).

- a) **pasitikėjimas** tarp verslo ir valstybės;
- b) **efektyvus** viešasis sektorius;
- c) **talentų** ugdymo ir pritraukimo sistema.

Džiaugiamės ir dėkojame už XXI Vyriausybės programos (toliau – **Programa**) nuostatas, kuriomis matyti prioritetas Lietuvos saugumui ir ekonomikos augimui (6 ir 7 punktai), bei įsipareigojimai:

- a) dialogu ir pasitikėjimu grįstai verslo aplinkai (22-23);
- b) perteklinės biurokratinės naštos šalinimui, individualių kuratorių skyrimui stambiems investicijų projektams ir „žaliojo koridoriaus“ sąlygų gerinimui (24–26);
- c) mokestine sistema skatinti reinvesticijas Lietuvoje ir išlaikyti paprastą, aiškią ir stabilią apmokestinimo sistemą (72, 110) bei plėsti kapitalo rinkas (102–105);
- d) susigrąžinti Lietuvos piliečius, išlaikyti užsienio studentus ir pritraukti kvalifikuotus aukštųjų technologijų specialistus (49, 53), tobulinti ir plėsti mokymosi visą gyvenimą sistemą (48, 313) bei didinti darbdavių įtraukimą į profesinį mokymą ir pameistrystę (283, 304).

Suprantame, kad likusi kadencija yra trumpa, o finansiniai ir žmogiškieji ištekliai riboti, todėl labai palaikome principo „mažiau yra daugiau“ taikymą, t. y. Vyriausybės iniciatyvą:

- a) įsivardinti kiekvienai ministerijai tik 3 svarbiausius rodiklius;
- b) priemonių planą riboti ties 20 veiksmų per ministeriją.

Teikiame siūlomų veiksmų sąrašą (priedas Nr. 1; pirmieji penki – prioritetiniai). Esame pasiruošę suteikti visokeriopą pagalbą juos įgyvendinant:

- a) pristatant detalesnę veiksmų naudos analizę;
- b) rengiant teisės aktų projektus;
- c) komunikuojant verslo bendruomenei, politikams ir visiems piliečiams apie šių veiksmų naudą Lietuvai.

Vykdytysis direktorius

Vytautas Šilinskas

INVESTORS' FORUM SIŪLOMI VEIKSMAI XXI VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANUI

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos
1.	Į rezultatus orientuotas ir efektyvus viešasis sektorius: kiekviena institucija skelbia tris rezultatų KPI.		LRVK	EIM, FM, VRM
2.	Ateities poreikiams pritaikyta suaugusiųjų švietimo ir įgūdžių sistema: švietimas ir mokymasis visą gyvenimą, orientuoti į inžineriją, skaitmenines technologijas, DI ir problemų sprendimą suaugusiems, stiprinant regioninio švietimo kokybę ir bendradarbiavimą su darbdaviais.		ŠMSM	EIM, SADM
3.	Aktyvi, lanksti ir nuspėjama darbo jėgos ir migracijos sistema: darbo rinkos politiką perorientuoti į užimtumą ir perkvalifikavimą, o fragmentiškas migracijos taisykles pakeisti viena stabilia, ilgalaikiais poreikiais grįsta sistema.		VRM	SADM, URM, EIM
4.	Lietuva – ES lyderė pagal dirbtinio intelekto naudojimą įmonėse. Sukurti nacionalinę programą, padedančią įmonėms praktiškai taikyti dirbtinį intelektą. Tikslas – kad Lietuva taptų viena iš ES lyderių pagal dirbtinį intelektą naudojančių įmonių dalį.		EIM	ŠMSM
5.	Lietuva – ES lyderė gyvosios gamtos mokslų ir biotechnologijų srityje: gyvosios gamtos mokslus ir biotechnologijas paversti nacionaliniu prioritetu, suderinant tyrimus, investicijas, talentų ugdymą ir pritraukimą bei reguliavimą, kad sektorius iki 2030 m. sudarytų apie 5 % BVP.		EIM	ŠMSM, SAM
6.	Aiškesnis ir greitesnis MTEPI mokesčių lengvatų taikymas: vienodas, prognozuojamas ir operatyvus MTEPI išlaidų pripažinimas, mažinant teisinę ir administracinę riziką.		FM	EIM
7.	Aukštųjų technologijų eksporto spartinimas: greitesnė, skaidresnė ir rizika grįsta eksporto licencijų sistema aukštųjų technologijų ir dvejopos paskirties produktams.		EIM	URM, KAM, FM
8.	Aktyvaus užimtumo ir darbo paskatų reforma: perėjimas nuo pasyvių išmokų prie darbo ir mokymosi.		SADM	FM, EIM
9.	Mokesčių vengimo, šešėlinės ekonomikos, korupcijos ir nelegalios prekybos mažinimas:		FM	VRM, TM, EIM

	veiksmingesnė kontrolė, VMI duomenų, mašininio mokymosi ir DI panaudojimas identifikuojant šešėlio subjektus ir verslo–institucijų bendradarbiavimas, saugant sąžiningų įmonių konkurencines sąlygas (pvz., „Baltoji banga“).			
10.	Lietuva – gynybos pramonės centras Baltijos šalyse: Gynybos technologijų miestelio/specialaus LEZ steigimas, tikslinis užsienio investuotojų pritraukimas, integruota gynybos ir dvejopos paskirties technologijų investicijų, gamybos, testavimo, finansavimo, viešųjų pirkimų ir eksporto ekosistema.		KAM	EIM, URM, FM
11.	6 metų trukmės pradinio ugdymo įvedimas ir mokyklų konsolidavimas. Tikslas - pereiti prie 6 metų pradinio ugdymo modelio, sustiprinti 1–6 klasių ugdymo nuoseklumą ir duomenimis grįstai pertvarkyti mokyklų tinklą. Užtikrinami vienodi mokyklų kokybės, ugdymo pasiūlos ir pavėžėjimo standartai, o sutaupytos lėšos investuojamos į mokytojus, mokymosi pagalbą, laboratorijas, skaitmeninę įrangą ir neformalųjį ugdymą, mažinant regioninius atotrūkius.		ŠMSM	
12.	Vienodų sąlygų Lietuvos gynybos technologijų gamintojams užtikrinimas: Pramoninio bendradarbiavimo (ofsetų) sistemos turi būti taikomos, nesumenkinant jau Lietuvoje veikiančių įmonių įdirbio. Pirkimuose vertinamas ne tiekėjo užsienio ar Lietuvos kilmės statusas, o realus, patikrinamas ir nacionalinio saugumo interesus atitinkantis pajėgumas Lietuvoje. Lietuvos gamintojo jau sukurta gamyba, MTEP, remonto, priežiūros ar komponentų tiekimo bazė turi būti vertinama lygiaverčiai užsienio tiekėjo įsipareigojimui tokią bazę sukurti ateityje.		KAM	EIM, FM, URM
13.	Pasaulinio lygio (MIT ar pan.) mokslo institucijos - universiteto arba tarptautinio mokslo ir technologijų centro - sukūrimas ar pritraukimas Lietuvoje: tarptautinių talentų, mokslinių tyrimų, inovacijų ir verslo–mokslo bendradarbiavimo stiprinimas.		ŠMSM	EIM, URM
14.	Vienodų sąlygų privačioms ir viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms užtikrinimas: panaikinti privačių įstaigų diskriminaciją; PSDF paslaugų teikėjus atrinkti pagal vienodus kokybės, kainos ir prieinamumo kriterijus, ne pagal nuosavybės formą.		SAM	FM

15.	Skaidrumo ir viešojo administravimo institucijų atsakomybės sveikatos sistemoje stiprinimas: aiškūs institucijų tikslai, rodikliai ir atsakomybė; skaitmenizavimą ir finansavimą sieti su atskaitomybe ir sekamais rodikliais grindžiamais pacientams sukuriama rezultatais. VLK formuoti kaip savarankišką draudimo vykdymo instituciją, neformuojančią sveikatos politikos.		<i>SAM</i>	<i>LRVK</i>
16.	Viešųjų duomenų prieinamumas. Neslapta viešojo sektoriaus informacija skelbiama struktūrizuotais, kompiuteriui suprantamais (pvz., MCP) formatais.		<i>EIM</i>	<i>LRVK</i>
17.	Nacionalinis širdies ir kraujagyslių ligų valdymo veiksmų planas 2026–2036 m.: parengti ir patvirtinti ilgalaikį prevencijos, ankstyvos diagnostikos, gydymo prieinamumo ir rezultatų stebėsenos veiksmų planą.		<i>SAM</i>	<i>LRVK</i>
18.	Poveikio aplinkai vertinimo depolitizavimas: aiškiais kriterijais, terminais ir nepriklausoma, nuo regioninės administracijos atskirta ekspertize grįsta PAV sistema, išlaikant visuomenės dalyvavimą.		<i>AM</i>	<i>EIM, EM</i>
19.	Plataus masto regioninės valdysenos reforma: pradėti duomenimis grįstą diskusiją dėl savivaldybių pajėgumo ir funkcinių regionų. Remtis Estijos 2017 m. patirtimi, kai savivaldybių skaičius sumažintas nuo 213 iki 79, ir Lenkijos 1999 m. reforma, kai 49 vaivadijos pertvarkytos į 16 bei įtvirtinta trijų lygių valdysena. Tikslas – kokybiškesnės paslaugos, stipresni administraciniai pajėgumai ir didesnis regionų investicinis patrauklumas.		<i>VRM</i>	<i>FM, SADM, SM</i>
20.	Regioninio susisiekimo reforma: integruota regioninio susisiekimo sistema, užtikrinanti suderintus maršrutus, vieningą bilietų ir informavimo sistemą, lankstų transportą retai apgyvendintose vietovėse, efektyvią nuolatinę jungtį tarp darbuotojų ir darbo vietų bei pagrindinių paslaugų pasiekiamumą.		<i>SM</i>	<i>VRM, SADM</i>
21.	Investicijoms parengtos energetikos infrastruktūros ir didelės galios zonų sukūrimas: iš anksto įrengti elektros perdavimo ir skirstymo pajėgumus teritorijose duomenų centrams, gamykloms, vandenilio ir kitiems daug elektros naudojančioms projektams.		<i>EM</i>	<i>EIM, AM</i>
22.	Mažų darbo pajamų apmokestinimo reforma: mažas darbo pajamas didinti pirmiausia per didesnį NPD, o ne MMA, kad darbuotojai gautų		<i>FM</i>	<i>SADM</i>

	daugiau „į rankas“, nedidinant darbo vietos kainos darbdaviui ir mažinant paskatas nelegaliam atlygiui.			
23.	Nacionalinės kelių ir tarptautinio susisiekimo infrastruktūros stiprinimas: geresnė kelių kokybė ir ilgaamžiškumas, peržiūrėti tiesimo standartai ir strategiškai svarbios tiesioginio oro susisiekimo kryptys su Europos centrais.		SM	EIM
24.	Strateginės partnerystės su Lenkija stiprinimas: stiprinti Lietuvos ir Lenkijos ekonominį, energetinį, transporto ir saugumo bendradarbiavimą.		URM	EIM, EM, SM, KAM
25.	Ekonominių ryšių su litvakų bendruomene ir jos sugrįžimo į Lietuvą stiprinimas: aktyviau įtraukti pasaulio litvakų bendruomenę į investicijas, eksportą, talentų mainus ir ryšio su Lietuva atkūrimą.		VRM	URM, EIM
26.	Vieninga tvarumo duomenų ir aplinkosauginių ataskaitų teikimo sistema: atvira nacionalinė tvarumo duomenų bazė ir įmonėms skirtas įrankis, leidžiantis aplinkosaugos duomenis teikti konsoliduotai – vieną kartą, per vieną sistemą.		FM	EIM, AM
27.	Pajamų natūra apmokestinimo supaprastinimas: aiškesnis ir paprastesnis darbuotojams suteikiamų papildomų naudų apmokestinimas.		FM	SADM
28.	Tarptautiškai proporcingas degalų kainų reguliavimas: akcizų lygio optimizavimas, remiantis akcizų skirtumų su kaimyninėmis šalimis įtaka Lietuvos konkurencingumui regione. Akcizų reguliavimui sukėlus nuostolių, numatyti jų kompensavimo mechanizmą tolimajam kroviniui transportui.		FM	SM
29.	Sąžiningos konkurencijos elektros energijos tiekimo rinkoje stiprinimas: išlaikyti skaidrią ir konkurencingą rinką, vengti neproporcingo kainų reguliavimo ir tiekėjų keitimo taisyklės derinti su ilgalaikių fiksuotos kainos sutarčių rizikos bei administracinių sąnaudų valdymu. Vartotojų pasirinkimo laisvė turi būti užtikrinama nemažinant konkurencijos ir nedidinant galutinės kainos visiems vartotojams.		EM	VERT, TM
30.	Lietuvos kaip saugios ir gynybai pasirengusios valstybės įvaizdžio stiprinimas: užsienio auditorijoms komunikuoti ne vien grėsmes, bet Lietuvos pasirengimą gintis, atsparumą ir kasdienį saugumą, remiantis Suomijos praktika ir Eurostato duomenimis.		URM	KAM, LRVK, EIM